

Asia: VN/14985/2022

Lausuntopyyntö kunnossapitolain toimivuusarviointi -raportista

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko toimivuusarviointi mielestänne riittävän kattava? Jos ei, mitä arvioinnista on jäänyt puuttumaan ja millaisia lisäselvitystarpeita tunnistatte?

Toimivuusarviointi on tehty erittäin kattavasti.

2. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskeviin säännöksiin (lain luvut 2 ja 3)?

Lain toimivuutta sekä urakoitsijoiden oman toiminnan tehokkuutta ja suunnitelmallisuutta heikentävät laissa esitettyjen vastuiden pirstaleisuus. Infra ry:n mielestä kunnossapidon kokonaisvastuu pitäisi siirtää kunnille, jotta vastuut saadaan selkeytettyä. Myös loppukäyttäjien huolellisuusvastuu olisi syytä lisätä lainsäädäntöön.

3. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden sääntelyyn?

Havainnoissa on nostettu hyvin urakoitsijoiden esittämät keskeiset näkemykset liittyen töiden sääntelyyn.

Erikokoisten yritysten järkevät toimintaedellytykset pitää varmistaa lakia uudistettaessa. Byrokratian lisääminen, lisäpätevyysien vaatiminen ja lupahintojen korottaminen eivät ole toivottavia kehityssuuntia ja heikentävät erityisesti pienempien toimijoiden toimintaedellytyksiä.

4. Mitä mieltä olette muista toimivuusarvioinnissa esitetyistä nykyisen lain kehittämistarpeista sekä esitetyistä kokonaan uusista sääntelytarpeista?

Kunnossapidosta pitäisi saada suunnitelmallisempaa ja suunnittelu olisi hyvä saada mukaan lakiin. Tällöin voitaisiin esimerkiksi yhdellä kadun aukaisulla kunnostaa useiden toimijoiden verkostoja samanaikaisesti. Tästä hyötyisivät myös loppukäyttäjät. Suunnitelmallisuus voisi myös nostaa alan arvostusta ja ymmärrystä kunnossapidon merkityksestä kaupunkien viihtyisyydelle ja elinvoiman kehittämiseksi. Suuntauksen pitäisi olla kohti yleisempiä ja yhtenäisiä toimintamalleja, ennakoivaa kunnossapitoa ja hyvää tiedonhallintaa.

Suunnitelmallista toimintatapaa voisi kehittää myös siihen suuntaan, että eri verkkojen suunnitelmat ja linjat löytyisivät yhdestä paikasta ja näihin liittyvät erilaiset luvat olisi saatavissa niin sanotusti yhdeltä luukulta.

Määrien tilaamisesta tulisi päästä palvelujen tilaamiseen. Uusien innovatiivisten hankintamuotojen ja niiden vastuukysymysten huomioiminen lainsäädännössä olisi tärkeää valtavan korjausvelan taittamiseksi.

Vuosikymmenien aikana haasteet, joihin kunnossa- ja puhtaanapidolla pyritään vastaamaan, ovat muuttuneet. Erilaisten käyttäjien vaatimukset ovat kasvaneet ja kestäväkehitys, luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutos asettavat vaatimuksia julkisten tilojen kunnossapidolle. Kaikkien liikkumisväylien pitäminen hyvässä kunnossa 24/7 ei ole käytännössä mahdollista nykyisin resurssein. Talvisadanta on kasvanut ja tulvat yleistyneet. Lumitilat ovat lähes poikkeuksetta alimitoitettuja ja talven suunnittelu on ylipäätään lähes olematonta.

5. Onko teillä muita terveisiä tai palautetta lainvalmistelua varten?

Raportissa on nostettu esiin hyviä ehdotuksia alan osaamisen kehittämiseksi. Tunnistettuja kehittämiskohteita raportissa olivat muun muassa:

- Hankintalain osaamisen kehittäminen.
- Palveluntarjoajien tarjousosaamisen tason nostoon ja vuoropuhelun kehittäminen.
- Hyvien toimintamallien ja -käytäntöjen kerääminen, ohjeistaminen ja koulutus.

Infra ry pitää osaamisen kehittämistä kunnossapidossa keskeisenä mahdollisuutena saada muutosta aikaan. Lisäksi raportissa todettiin, että ”kunnossapitoalalle tulee saada omaa kehitys- ja tutkimustoimintaa, jotta toimialan tehokkuus ja vaikuttavuus voidaan saada uudelle tasolle. Rakennetun ympäristön digitalisaation kehittäminen on keskittynyt pitkälti suunnitteluun ja rakentamiseen.” Alan tutkimustoiminta pitää ehdottomasti saada liikkeelle.

Syrjö Paavo
Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry

Raitanen Nina
INFRA ry